

CARMEL CONVENT SR. SEC. SCHOOL, B.H.E.L BHOPAL
SYLLABUS - 2017- 18
SUBJECT - SANSKRIT
CLASS -VII

Perodic Assesment - 1

1. पाठ - प्रथमः , द्वितीयः , तृतीयः ।
2. शब्दरूप - वृक्ष(अकारान्त-पुलिंग), रमा(आकारान्त-स्त्रीलिंग) अस्मद् , युष्मद् ।
3. धातुरूप - वद् , गम् , भू , क्रीड़ (लंग व लोट्लकार)।
4. उच्चारण-स्थान ।

Half Yearly Exam

1. पाठ्यपुस्तकात् -- प्रथमतः द्वादशपाठपर्यन्तः ।
  1. लंगलकार-प्रथमपुरुष
  2. लंगलकार-मध्यमपुरुष
  3. लंगलकार-उत्तमपुरुष
  4. लोट्लकार -प्रथमपुरुष
  5. लोट्लकार -मध्यमपुरुष
  6. लोट्लकार - उत्तमपुरुष
  7. विधिलिंगलकार-प्रथमपुरुष
  8. विधिलिंगलकार - मध्यमपुरुष
  9. विधिलिंगलकार -उत्तमपुरुष
  10. गर्दभस्य गीतम्
  11. पं. जवाहरलालनेहरुः
  12. संस्कृतभाषायाः महत्वम्
2. व्याकरणम्
  1. शब्दरूपाणि- 1. अकारान्त पुलिंग --वृक्ष, छात्र ।
    2. अकारान्त-नपुंसकलिंग-- जल, मित्र ।
    3. आकारान्तस्त्रीलिंग-- रमा, लता ।
    4. इकारान्तपुलिंग-- कवि, मुनि ।
    5. सर्वनाम-शब्द-- अस्मद्, युष्मद्। तत्, किम्(तीनो लिंगो मे)
  2. धातुरूपाणि- (लंग , लोट् विधिलिंगलकारे च)
वद्, क्रीड़, नम्, पठ्, गम्, गर्ज्, यच्छ्, भू, नी, हस्, स्था, दृश्, अस्, क।
  3. प्रत्यय -- कृत्वा, तुमुन् तथा ल्यप् प्रत्यय ।
  4. सन्धि - गुण-सन्धि ।
  5. उपपदविभक्ति-- द्वितीया , तृतीया तथा चतुर्थी ।
  6. संख्या-- एकतः चत्वारिंशत् पर्यन्तम् । (1 से 40)
  7. अन्य-- अव्यय, चित्रवर्णन, अपठित, उच्चारण-स्थान, पर्याय, विलोम, वाक्यशुद्धि ।

Perodic Assesment -II

1. पाठ -- त्रयोदश, चतुर्दश, पंचदशपाठः ।
2. शब्दरूप --- गुरु(उकारान्त-पुलिंग), (ऋकारान्त-पु.) -- पितृ अस्मद्, युष्मद् । किम् (तीनो लिंग)
3. धातुरूप --- (पंचलकारेषु) अस् , कृ , दृश् ।

Yearly Exam

1. पाठ्यपुस्तकात् --- ब्रयोदशतः विंशतिपाठपर्यन्तः ।	16. वसन्तराजः:
11. पं. जवाहरलालनेहरुः	17. संगठन-शक्तिः
12. संस्कृतभाषायाः महत्वम्	18. गृधः मार्जारस्य कथा
13. दयालुः सिद्धार्थः	19. गणतन्त्र --दिवसः
14. सुभाषितानि	20. नीतिवचनानि
15. पाण्डवाः यक्षः च	

व्याकरणम्

1. शब्दरूप -- उकारान्त-पुलिंग -- भानु , गुरु , साधु ।
ऋकारान्त पुं०-स्त्री० ---- पितृ , मातृ । ईकारान्त स्त्री०-- नदी ।
सर्वनाम-शब्द --- अस्मद् , युष्मद् । एतत् , किम् (तीनों लिंग)
2. धातुरूप -- (पंचलकारेषु) नी , पच् , अस् , कृ , भू , दृश् , पा इत्यादि ।
3. प्रत्यय --- कृत्वा , तुमुन् तथा ल्यप् प्रत्यय ।
4. सन्धि -- गुण तथा वृद्धि सन्धि ।
5. संख्या -- 31 से 50 ।
6. उपपदविभक्ति -- द्वितीया से सप्तमी ।
7. अन्य --- अव्यय , लकारपरिवर्तन , चित्रवर्णन , अपठित-गद्यांश, कण्ठस्थ-श्लोक

NOTE :- Syllabus subject to change as per guidelines by the CBSE.